

احترام مسلم (1)

فضیلت درود شریف

فرمان تاجدار رسالت، ماه نبوت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم است: در روز قیامت از همه مردم بمن نزدیکتر آنکسی است که در دنیا بر من بیشتر درود خوانده باشد (2).

سکه جعلی

حضرت شیخ ابو عبد الله خیاط لباس يك آتش پرست را میدوخت، هر بار مزدش را سکه جعلی میداد، حضرت شیخ آنرا برمیداشت، روزی بعثت نبودن شیخ شاگردش از آتش پرست سکه جعلی را نگرفت، وقتیکه حضرت شیخ عبد الله خیاط تشریف آوردند و از جریان اطلاع یافتند، شاگردش را فرمود: چرا سکه جعلی را برنداشته اید؟ چندین سالست که همین سکه های جعلی را بمن میدهد و من خاموشانه بر میداشتم که مبادا مسلمان دیگری را بدهد (3).

دعوت اسلامی چه می خواهد؟

برادران عزیز اسلامی! ملاحظه فرمائید که بزرگان پیشین اسلام چقدر قلب شان مملو از جذبات احترام مسلم بوده که برای نجات يك برادر مسلمان از نقصان اتفاقی درحال عدم شناسائی نیز ضرر و زیان را بر خود گوارا میداشتند حالانکه امروز برادر مصروف بخت کردن برادر دیگرش میباشد، جنبش غیر سیاسی جهانی تبلیغ قرآن و سنت دعوت اسلامی میخواهند دور اسلاف بزرگوار را زنده نگهدارند، دعوت اسلامی تنفر را محو نموده و جام محبت را می نوشاند، هر برادر اسلامی را لازمست که در قافله های عاشقان رسول صلی الله تعالی علیه وآله وسلم برای آموزش سنت ها سفر نموده روزانه در فکر مدینه کارت انعامات مدنی را دریافت و بعد از پر کردن در ده روز اول هر ماه مدنی تحویل مسئول محل خود نمایند، ان شاء الله عزوجل بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم جذبه احترام مسلم بیدار میشود، اگر چنین عمل کردد، ان شاء الله زندگی معاشرتی ما یکبار دیگر گلهای خوشبو خوشگوار و رنگا رنگ مدینه منوره را آبیاری کرده گلزار ساخته میشود.

طیبه کے سوا سب باغ پامال و فنا ہونگے

دیکھو گے چمن والو! جب عہد خزان آیا

ترجمہ: همه باغ ها پای مال و فنا میشوند سواي مدینه طیبه، اي باغ داران! خواهید دید آنگاه که خزان آید.

سه شخص ابتداء از جنت محروم اند

والدین و ذوی الارحام دیگر یعنی کسانی که رشته خونی دارند درجه بدرجه بیشتر از دیگران مستحق احترام و سلوک اند، مگر افسوس که امروز در این مورد کمتر توجه داده می شود، بعضی اشخاص اگرچه در نظر مردم نهایت متواضع میباشند، مگر درخانه شان بالخصوص در حق والدین بی نهایت ترش رو و بد اخلاق میباشند، برای توجه ایشان عرض است که از حضرت سیدنا عبدالله

(1) این سخنرانی را امیر اهل سنت (دامت برکاتہم العالیہ) در آخرین جلسه اجتماع پر از سنتها سه روزه جنبش غیر سیاسی "دعوت اسلامی" تبلیغ قرآن و سنت در تاریخ 13، 12، 11 شعبان المعظم 1423 هـ ق بروز شنبه در الاولیاء ملتان فرمودند، که بعد از اندک تغیرات تحت استفادہ شما عزیزان قرار می گیرد.

شماره حدیث (484)، ج 2، ص 27، مطبوعه

(2)

ج 3، ص 87، مطبوعه

(3)

بن رضی اللہ تعالیٰ عنہما روایت است کہ تاجدار دوعالم، نور مجسم، شاه بنی آدم صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم ارشاد فرمودند: سه شخص از بهشت محروم اند (۱) کسیکه والدین از او ناراض باشد (۲) دیوث (۳) زنیکه لباس مردانه بپوشد (۱).

تعریف دیوث

در حدیث مبارکه ایکه بیان شد، در مورد عتاب و عذاب دیوث همراه با ایذا دهنده والدین تذکر یافت که او هم از بهشت محروم میگردد. دیوث به آن مرد احمق گفته می شود که زنش با مردان غیر و نا محرم همراهی میکند و آشناست و او بی پرواست، بخاطر باید داشت که باوجود نامحرمان دیگر پسرعمو، پسر دایی، پسرخاله، پسرعمه، داماد، برادر شوهر، خواهر زاده شوهر و برادر زاده شوهر نیز نامحرم اند حتی شریعت بین داماد وخواهر زن نیز حجاب را امر فرموده است، اگر زن بی توجهی نموده از نا محرمان حجاب شرعی را رعایت نه کند مستحق جهنم است و اگر شوهر برابر با استطاعت خویش زنش را از این گناه منع نمی کند دیوث و مستحق جهنم است لهذا ابتداء از بهشت محروم گردیده. کسیکه علناً دیوث باشد او فاسق ناقابل امامت و مردود الشهادت است.

برادران عزیز اسلامی! درقافله های عاشقان رسول برای آموزش سنت ها سفر کرده و کارت انعامات مدنی را با فکر مدینه پر کرده و در ده روز اول هر ماه به مسئول مربوطه تحویل دهید، ان شاء الله از مرض انتهای دیوثی و امراض گناهان دیگر نیز ببرکت عشق مصطفی صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم در امان خواهید بود.

آقای امام احمد رضا نگاه پر حیا و خاشعانه حضور اقدس صلی اللہ تعالیٰ علیہ وآلہ وسلم را واسطه نجات از گناهان قرار داد به بارگاه رب العزت عرض می کند:

یا الہی رنگ لائین جب میری ہے پاکیاں
ان کی نیچی نیچی نظروں کی حیا کا ساتھ ہو

ترجمه: خدایا وقتیکه بی حیائی هایم ظاهر میگردد نگاه های پائین و باحیاء محبوت پشتمانم باشد.

زن در لباس مردانه از بهشت محروم است

حدیث نبوی زنی را که در لباس و وضع مردانه باشد از بهشت محروم قرار داده است، آن زنیکه لباس مردانه یا کفش مردانه پوشیده یا موهای سرش را مثل مرد کوتاه کرده در محضر عام می رود عذابش همین است، امروز در بچگان این امر رعایت نشده، دختر را لباس پسر و پسر را لباس دختر می پوشند پسر به قیافه دختر بنظر می آید و دختر کوت شلوار کمر بند و کفش پسران پوشیده موهای سر را هم مثل پسرانه گذاشته که در نظر مردم پسر دیده میشود، اگر شما چنین اعمال را انجام دهید گناهگار می شوید، حناء فقط بر دست و پای دختر بزنید دست و پای پسر را حناء نکنید که اینهم گناهست (۲).

اطفال خود را چنین لباس نپوشید که برآن عکس جانور و یا انسان باشد، بچه ها را رنگ و پالش نزنید و مادر بچه ها هم هرگز استفاده نکنند که با پالش و رنگ وضو و غسل صحیح نیست.

احترام برادر بزرگ

(1) شماره حدیث (۱۳۴۳۱) ج ۸، ص ۲۷۰،

مطبوعه
(2) ج ۹، ص ۵۲۲،

همراه با والدین احترام اعضای دیگر خانواده را هم باید در نظر داشت مثلاً برادر، خواهر و بعد از پدر، اگر پدر بزرگ و مادر بزرگ در قید حیات باشند احترام شان نیز واجب است و برادر بزرگ حیثیت پدر را دارد. تاجدار رسالت، محبوب رب العزت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد فرموده اند: حق برادر بزرگ بر برادر کوچک چنانست که حق پدر بر فرزند می باشد⁽¹⁾.

اولاد را باید ادب آموخت

بر والدین حقوق تربیتی و تادیبی اولاد واجب است آنها را بجای مودرن ساختن باید که نمونه از رفتار و کردار مطابق با سنت نبوی را آموخت، اخلاق حسنه را به آنها آموخت و از صحبت های ناجائز نهی باید کرد، فرزندان را باید با ماحول مدنی مملو از سنت ها تربیت نمود و آنها را از تماشای فیلم و سدی های مبتذل و ترانه های رسومات بد فحاشی و فواحش که دور از یاد الهی قرار میدهند نجات باید داد، امروز شاید که والدین حقوق فرزندان را در تعلیم دنیاوی هنر و بدست آوردن مال بهتر بدانند، آه، افسوس در فکر لباس زیبا و نظافت ظاهری فرزندان شده اند اما حال توجه به پاکیزگی قلب و اعمال شایسته آنها ندارند، دانای غیوب منزله عن العیوب صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فرمودند: شخصی که اولادش را ادب آموخت برایش از صدقه دادن یک صاع افضل است⁽²⁾، (یک صاع تقریباً سه کلو است) و ارشاد است که هیچ پدر با فرزندش که چیز بهتر از ادب خوب نخواهد یافت⁽³⁾.

یک دلیلی بر عدم ماحول مدنی در خانه ها

افسوس! امروز در خانه های اکثر ما مسلمانان ماحول مدنی وجود ندارد حقیقتاً تقصیر خود ما است که با اعضاء خانواده بیش از حد تعارفات خنده مذاق و در آخر کار بد اخلاقی را جلو گیر نکرده ایم که اسباب انتهائی آن بی توجهی در امورات زندگی روز مره ماست بعضی از برادران اسلامی ما با مردم بیرون از خانه به انتها درجه عاجزی و مسکینی پیشامد می کنند اما در منزل مثل شیر و بر درنده آنقدر زشت و خشن هستند که اعضای خانواده را عزتی نیست بدین سبب از نعمت اصلاح اخلاقی محروم اند. هشدار! ای برادر اسلامی اگر شما اول اخلاق خود را متوازن با اعضای خانواده ای که با شما زندگی مشترک دارند نسازید و باانکساری و جبین کشاده برای اصلاح آنان سعی نفرمائید همه تان از جهنم نجات نخواهید یافت، الله عزوجل در آیه ۶ سوره تحریم پ ۲۸ ارشاد میفرماید:

[التحريم : 6]

ترجمه کنزالایمان: ای مومنان جان های خود را و اهل خانه خود را از آن آتشی نجات دهید که شعله ور کننده اش انسان و سنگ هستند.

اهل خانه را چگونه از دوزخ نجات داد؟

تحت این عنوان در خزائن العرفان هست که فرمانبرداری الله تعالی و رسول مقبولش صلی الله تعالی علیه وآله وسلم اختیار کرده عبادات را بجا آرید، از گناهان بپرهیزید، اهل خانه را به نیکی هدایت و از بدی ممانعت کرده

(1) شماره حدیث (7929) ج ۶، ص 210،

(2) شماره حدیث (1958) ج ۳، ص 382.

(3) (1959).

آنها را علم و ادب بیاموزانید جان های خود را و خانواده را از آتش جهنم نجات دهید.

احترام بستگان

انسان را لازمست تا با همه بستگان خویش سلوک خوب داشته باشد از حضرت سیدنا عاصم رضی الله تعالی عنه روایت است که رسول الله صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد فرمودند: کسیکه میخواهد در عمرش درازی و در رزقش فراخی باشد، و از سختی موت نجات یابد از خدا بترسد و بابتگان خویش حسن سلوک را اختیار کند⁽¹⁾.

مصطفی جان رحمت، محبوب رب العزت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فرمودند: قطع کننده صله رحم در جنت داخل نخواهد شد⁽²⁾.

با بستگانی که ناراحت اند صلح نمائید

برادران عزیز اسلامی! کسانی که در اثر سوء تفاهم از بستگان خود ناراض (دخور) گردیده اند و با یکدیگر قطع رابطه نموده اند، لازمست تا از احادیث مبارکه عبرت حاصل کرده بروند از آنها دلجوئی نمایند اگرچه تقصیر از خود بستگان باشد بازهم برای ایجاد صلح سبقت بجوئید و باخنده روی و پیشانی باز رنجش ها را مهو سازید و زندگی را زیبائی دهید، بلی اگر مصلحت شرعی وجود دارد پس از صلح بپرهیزید برای آموزش سنت ها در قافله های مدنی عاشقان رسول سفر کنید و روزانه بذریعه فکر مدینه کارت مدنی انعامات را پر کرده در ده روز اول هر ماه به مسئول مربوطه خود تحویل دهید تا از برکت آن ان شاء الله بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم در ذهن شما آن درد احترام ایجاد شود که نه تنها با همه بستگان با صلح و دوستی زیستن اختیار کرد بلکه همه آنها ان شاء الله عزوجل در ماحول مدنی دعوت اسلامی وابسته خواهند شد.

فضیلت دست کشیدن بر سر یتیم

آن پسر یا دختری که پدرش فوت شده باشد، آن را یتیم می گویند وقتی که پسر و یا دختر بالغ شد نگاه احکام یتیم تمام میشود. حسن سلوک با یتیمان هم ثواب بزرگیست چنانچه رسول کریم رؤوف رحیم صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فرموده اند: شخصی که بر سر یتیم خاص برضای خدا دست ترحم بکشد به هر تعداد موهای سرش که دست بر آنها گذاشته شده در برابر هر مو بر آن شخص نیکی میرسد و آن شخصیکه با دختر یتیم یا پسر یتیم احسان نمود من و او در بهشت (دو انگشت مبارکش را یکجا فرمود) با هم اینطور می باشیم⁽³⁾.

از دست کشیدن بر سر یتیم و غذا دادن به مسکین سختی دل از بین میرود، طریقه سنت اینست که دست بر سر پسر یتیم کشیده بطرف جلو بیاورد و اگر پدر بچه بود دست از جلو سرش بطرف گردن برد⁽⁴⁾.

محصول پهلوی کج

مرد را لازمست که بازوجه اش حسن سلوک داشته باشد و با او با حکمت عملی رفتار نماید چنانچه محبوب رب العالمین صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد فرمودند: بیشک زن از پهلوی کج بوجود آمده است، برای شما راست شده نمی تواند، اگر شما از آن فائده می خواهید

(1) .. شماره حدیث (7280) ج ۴، ص 97 مطبوعه

(2) شماره حدیث (5984) ج ۷، ص ۹۵، مطبوعه

(3) شماره حدیث (22215) ج ۸، ص ۲۷۲، مطبوعه

(4) شماره حدیث (1279) ج ۱، ص ۳۵۱، مطبوعه

باهمین کجی اش می توانید از آن استفاده بگیرید و اگر بخواهید آنرا راست نمائید در نتیجه خواهید شکست و شکستن آن طلاق دادن است⁽¹⁾.

فضیلت نرمی با زوجه

مسلم است که بعضی اوقات حرکات ناگوار از او سر خواهد زد، مرد را لازمست که صبر داشته باشد، سید الانبیاء پیکر حسن اخلاق صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد فرموده اند: از ایمان داران کامل آن شخص است که دارای اخلاق حسنه و از همه بیشتر با زوجه اش نرم خو باشد⁽²⁾.

ادنی ترین حد نامردی

برادران عزیز اسلامی! در حدیث فوق کسانرا دعوت فکرت که با رد و بدل الفاظ در گفتگو با زوجه اش غضب ناک گردیده حتی که اقدام به کتک زدن خواهد کرد، بریک صنف ضعیف نیرومندان مظاهره کردن رعب و تند رفتاری مردانگی نیست بلکه ادنی ترین حد نامردی خواهد بود اگرچه امری را فراموش کرده بود بازهم از گذشت کار گرفتن لازمی است زیرا وقتیکه از زن منافع زیادی بدست می آید پس در مقابل اشتباهات صبر باید کرد.

نبی رحمت شفیع امت محبوب رب العزت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد می فرمایند: مرد مومن با زن مومنه دشمنی کرده نمی تواند اگر یک خصلت آن ناپسند است، دیگرش مورد پسند قرار میگیرد⁽³⁾.

برادران عزیز اسلامی! از سعادت سفر در قافله مدنی عاشقان رسول و از برکت حصول کارت ماهوار مدنی انعامات ان شاء الله بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم رنجش های خانوادگی دور خواهد شد و خانه شما گهواره خوبی های گردد و ان شاء الله نظاره مدینه منوره نصیب خانواده شما خواهد شد.

حقوق شوهر

زن را نیز لازمست که احترام شوهرش را داشته باشد چنانچه سیدنا تاجدار مدینه حضرت مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم ارشاد فرموده اند: قسم است بر آن ذاتیکه جانم در قبضه قدرت اوست که اگر تمام جسم شوهر از سر تا قدم چنان زخم باشد که خون وریم باهم آلوده و جاری باشد بعد زن آنرا با زبان بلیسد بازهم حق شوهر ادا نه کرده است⁽⁴⁾.

خانه شوهر ظالم را هم ترک ندهید

زنی که در اثر جر و بحث کردن از شوهرش نا راحت شده بدون اجازت خانه شوهر را ترک داده و بخانه پدر و مادرش رفته او را لازمست تا حدیث فوق را بار بار در ذهنش تکرار نماید و آنرا در اعماق قلبش جای گزین سازد چنانچه فرمایش زیبای تاجدار مدینه صلی الله تعالی علیه وآله وسلم است: زن بدون اجازت شوهر از خانه برون نرود، اگر چنین کرد تا زمانیکه توبه نکرده یا دوباره برنگشته الله عزوجل و فرشته ها او را لعنت می کنند، عرض شد اگرچه شوهر ظالم هم باشد؟ رسول خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فرمودند: اگرچه ظالم باشد⁽⁵⁾.

سبب جهنمی شدن اکثر زنان

بعضی از خانم ها از شوهران خویش خیلی نا فرمانی و ناشکری می کنند و اگر چنانچه کوچک ترین حرفی از زبان شوهر بشنوند که سبب سوء تفاهم

(1) شماره حدیث (1468-61) ص ۷۷۵، دار ابن حزم.

(2) شماره حدیث (۲۶۲۱) ج ۴، ص ۲۷۸.

(3) شماره حدیث (1468-63) ص ۷۷۵.

(4) شماره حدیث (12614) ج ۴، ص ۳۱۸.

(5) شماره حدیث (44801) ج ۱۶، ص ۱۴۴، مطبوعه

گردد آنگاه تمام احسانات شوهر را فراموش کرده شروع به نفرین و ناراحتی میکنند و اگر خواهران اسلامی دیگر او را نصیحت کرده خیر خواهانه ملامتش کنند با آنها بیشتر در آمیز می شود پس او را باید ترسانند. سیدنا تاجدار مدینه صلی الله تعالی علیه وآله وسلم یکبار روز عید بطرف عیدگاه تشریف فرما بودند از نزدیک زنان گذشتند آنگاه فرمود: ای خانم ها صدقه بدهید چرا که من اکثر شما را جهنمی دیده ام، خانم ها عرض کردند یا رسول الله علت این چیست؟ فرمودند: بعلت این که شما لعنت زیاد می کنید و ناشکری شوهران خود را می کنید⁽¹⁾.

اهمیت همسایگان

برادران عزیز اسلامی! هریکی از شما را لازمست تا با همسایگانش اخلاق خوب داشته باشد و بلا مصلحت شرعی در احترام شان کوتاهی نکنید، شخصی در خدمت آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم عرض کرد: یا رسول الله! ما را چگونه معلوم خواهد شد که من خوبی کرده ام یا بدی؟ فرمودند: وقتیکه شما به همسایه بگوئید که گوش کن شما بد کرده اید بیشک خود شما بد کردید⁽²⁾.

مدرك كردار اعلي

الله اكبر همسایه را اینقد اهمیت است که مدرك اخلاق حسنه بوسیله او میرسد، افسوس باز هم امروز کسی حق همسایه را بخاطر نمی سپارد، سعادت سفر با عاشقان رسول در قافله مدنی و هر ماه کارت مدنی انعامات را پر کرده ببرکت آن إن شاء الله بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم اهمیت همسایگان در دل پیدا شده و ذهن به احترام آنها گماشته می شود ان شاء الله حله شما باغ مدینه میگردد.

امیر قافله چگونه باشد؟

در هنگام سفر کسیکه امیر قافله است آنرا لازمست که رفقاییش را احترام داشته و خدمت آنها را بکند، در حدیث شریف است در سفر کسی امیر است که خدمت دیگران را بکند، شخصیکه در خدمت کردن بزرگی یافت، همراهانش در هیچ عملی از او بزرگتر نخواهند بود، بلی اگر یکی از آنها شهید بشود پس او بزرگتر خواهد شد⁽³⁾.

ترغیب دادن چیز های اضافی بدیگران

تاجدار مدینه صلی الله تعالی علیه وآله وسلم در یک سفری ارشاد فرمودند: در نزد کسیکه سواری ای اضافه وجود دارد آنرا به پیاده ای عطا فرماید و اگر نزد کسی خوراک اضافی باشد باید به کسیکه غذا ندارد بخوراند و بهمین ترتیب در مورد اشیای دیگر ارشاد فرمودند، حضرت ابو سعید خدری رضی الله تعالی عنه می فرماید: حضور اقدس صلی الله تعالی علیه وآله وسلم بهمین ترتیب اقسام مختلف اموال را ذکر فرمود حتی که ما احساس کردیم که اشیای اضافی را هیچ کسی حق ندارد در نزدش بگزارد⁽⁴⁾.

در مورد زیر دستان سوال خواهد شد

یک امیر قافله نه بلکه هر فردی را لازمست تا با زیر دستانش حسن سلوک داشته باشد چنانچه فرمان هدایت نشان محبوب خدا صلی الله تعالی علیه وآله وسلم است: هریکی از شما مسئول می باشید و مطابق با مسئولیت ها از همه سوال خواهد شد، پادشاه مسئول است در مورد رعایا اش

(1) شماره حدیث (304) ج ۱، ص ۱۲۳.

(2) شماره حدیث (4223) ج ۴، ص ۴۷۹، مطبوعه .

(3) ، شماره حدیث (8407) ج ۶، ص ۳۳۴ .

(4) شماره حدیث (1728-18) ص 952.

از او سوال می شود و مرد مسئول خانواده اش بوده در مورد رعیتش از او سوال می شود و زن در خانه شوهرش مسئول هست و در مورد رعیتش از او سوال می شود⁽¹⁾.

برادران عزیز اسلامی! در قافله های مدنی عاشقان رسول سعادت سفر را بطور مسلسل اختیار نمائید، ببرکت پر کردن کارت ماهانه مدنی انعامات ان شاء الله عزوجل بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم آن شوق احترام زیر دستان نصیب تان خواهد شد که ان شاء الله عزوجل هر فرد با دل خوش شما را با دعای مدینه نوازش خواهد کرد.

میں دنیا کی دولت کا منگنا نہیں ہوں
مجھے بہانوں دو دعائے مدینہ

ترجمہ: من دولت دنیا را نمی خواهم برادران بر من دعای مدینه کافیست.

تقسیم کارها

در هنگام سفر بجای اینکه کارها بدوش یکی باشد بین خود تقسیم نمائیم بهتر است چنانچه یک بار در سفری صحابه کرام رضی الله تعالی عنہم اراده ذبح کردن گوسفندی نموده کارها را بین خود تقسیم کردند، یکی ذبح کردن را بدوش گرفت، دیگری پوست کندن را، بعضی پختن را بعهدہ گرفتند، تاجدار مدینہ صلی الله تعالی علیه وآله وسلم فرمودند: هیزم جمع آوری کردن به عہدہ منست، صحابه کرام عرض کردند: سیدا! اینراہم خود مان انجام میدہیم، فرمودند: اینرا میدانم کہ شما با خوشحالی این کار را انجام میدہید مگر من راضی نیستم کہ در بین شما نمایان گردم و خدا را ہم اینگونه پسندیدہ نیست⁽²⁾.

دیگران را ہم در نشست خود جای دہید

در قطار یا اتوبوس وغیرہ اگر جای نشستن کم بود اینطور نباید شد کہ بعضی یکسر نشستہ و بعضی ایستادہ باشند، در سفر لازمست کہ اگر جای کم باشد ہمہ بہ نوبہ بنشینند و زحمت را متحمل شدہ نیکی بدست آرید، چنانچہ حضرت عبد الله ابن مسعود رضی الله تعالی عنہ می فرمایندکہ: در غزوہ بدر ہر شتر سواری سہ نفر بود چنانچہ ابو لبابہ وحضرت علی رضی الله تعالی عنہما با سواری ای تاجدار مدینہ صلی الله تعالی علیه وآله وسلم شریک بودند، بیان آن ہر دو حضرات است کہ زمانیکہ موقع پیادہ شدن حضور صلی الله تعالی علیه وآله وسلم میشد، ما ہر دو عرض میکردیم کہ: آقا! شما سوار باشید ما در عوض شما پیادہ میرویم، ارشاد می فرمود: شما از من قویتر نمی باشید و من بہ نسبت شما از ثواب بی نیاز نیستم⁽³⁾، (یعنی مرا ہم ثواب لازم است پس من چرا پیادہ نروم).

در قافله های مدنی سفر کنید

برادران عزیز اسلامی! با سعادت در قافله های مدنی عاشقان رسول و پر کردن ماهانه کارت (مدنی انعامات) و ببرکت تحویل آن در ہر ماہ بہ مسؤل مربوطہ ان شاء الله عزوجل بطفیل مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم جذبہ ایثار در شما بوجود خواهد آمد کہ در جای خود دیگران را بنشانید و ببرکت این ایثار ان شاء الله سفر حج و دیدار مدینہ نیز نصیب خواهد شد و در آن سفر مقدس با مسافران دیگر در اثنای سفر بمدینہ، منی، مزدلفہ و عرفات و مکہ مکرمہ و مدینہ منورہ دیوانہ وار رفتار نیک نمودہ نشستہا را بہ یک دیگر تقدیم خواهید کرد و از این حسن سلوک سعادت را کسب خواهید کرد.

(1) شماره حدیث (2409) ج ۲، ص ۱۱۲.

(2) ج ۸، ص ۲۱۰.

(3) شماره حدیث (2680) ج ۵، ص ۵۶۶.

جاي بيشتري اشغال نكنيد

در اجتماعات و جاهاي ديگري كه ازدهام و شلوغي مردم زياد باشد جاي بيشتري اشغال کرده باعث تنگي ديگران نشويد چنانچه فرمايش حضرت سهيل بن معاذ رضي الله تعالى عنهما ست، پدر گراميقدم فرموده است كه: ما بهمراهي محبوب خدا صلي الله تعالى عليه وآله وسلم به جهاد رفتيم، مردم جاها را تنگ كردند و راه را بستند لهذا رسول الله صلي الله تعالى عليه وآله وسلم يكي را فرستاد تا اعلان كند، بيشك كسيكه جاها را تنگ نمايد يا راه را ببندد پس او را جهادي نيست⁽¹⁾.

براي كسيكه تازه مي آيد جاي دادن سنت است

براي كسانيكه از قبل در محفلي نشسته اند سنت اينست كه هنگام رسيدن ديگران تكان خورده تاجاي گشاده گردد، از حصرت سيدنا واصله بن خطاب رضي الله تعالى عنه روايت است كه شخصي در خدمت تاجدار مدينه صلي الله تعالى عليه وآله وسلم حاضر شد و آنحضرت در مسجد تشريف داشتند، رحمتِ دو عالم، نور مجسم، شاه بني آدم،

رسول محتشم صلي الله تعالى عليه وآله وسلم بخاطر آن شخص از جايش تكان خورد، او عرض كرد: يا رسول الله! جاي گشاده موجود است، شما چرا خود را بزحمت انداخته از جاي تان تكان خورديد، فرمودند: حق مسلمان اينست كه وقتي برادرش او را ديد بخاطر آن از جايش تكان بخورد⁽²⁾.

برادران عزيز اسلامي! با كسب سعادت مسلسل در قافله هاي مدني عاشقان رسول و تحويل ماهانه كارت مدني انعامات بركت آن ان شاء الله بطفيل مصطفي صلي الله تعالى عليه وآله وسلم در كمترين جا بركت نازل شده، ذهن عمل كردن به سنت تحرك از جاي خود و براي ديگران جاي گشادن مايل گردیده ان شاء الله در جنت البقيع گشاده ترين جاي نصيب خواهد شد.

زابدین دنیا بھی رشک کرتے عاصی پر
میں بقیع غرقہ میں دفن ہو اگر جاتا

ترجمه: زاهدین دنیا هم برین عاصی رشک خواهند برد اگر بمدينه طيبه بروم و در جنت البقيع دفن شوم، خداوند چنین مدفني نصيب بفرمايند.

از ديگران پنهاني صحبت كردن

حضرت سيدنا عبد الله ابن مسعود رضي الله تعالى عنه بيان ميدارد كه رسول اكرم صلي الله تعالى عليه وآله وسلم ارشاد فرمودند: وقتيكه سه نفر باهم همراه باشيد دو نفر باهم در حاليكه سومي را ترك داده بطور پنهان صحبت نكنيد تا زمانيكه در مجلس مردم زيادي نيامده اند سببش اينست كه سومي رنجيده مي شود⁽³⁾ كه (شايد در مورد من چيزي مي گويند يا اينكه مرا لايق اين ندانسته اند كه در گفتگوي خود شريك نمايند وغيره)

بر گردن رد شدن

كسانيكه در روز جمعه قبلاً در صفهاي جلو نشسته اند، آنهاي را كه بعد آمده و برگردنهي آنها رد مي شوند تا در صفوف جلو جاي بگيرند آنها را اجازه جلو رفتن نيست چنانچه سيدالخرمين صلي الله تعالى عليه وآله وسلم ارشاد فرمودند: شخصيكه در روز جمعه برگردنهي مردم رد مي شود در روز قيامت پل جهنمي ها ساخته مي شود⁽⁴⁾.

درميان دو نفر جا گرفتن

(1) ، شماره حدیث (2629) ج ۳، ص ۵۸.

(2) ، شماره حدیث (8933) ج ۶، ص ۴۶۸.

(3) شماره حدیث (6290) ج ۴، ص ۱۸۵.

(4) ، شماره حدیث (513) ج ۲، ص ۴۸.

اگر دو نفر در يك جاي از اول نشسته بودند بدون اجازه آنها به زور در وسط آنها جاي گرفتن سخت ترين بد اخلاقي و خلاف احترام مسلم است، چنانچه شهنشاه مدینه صلي الله تعالي عليه وآله وسلم ارشاد فرمودند: براي هيچ كسي حلال نيست كه درميان دو شخص بدون اجازه آنها جدائي كند (1) يعني درميان آنها بنشينند، مطابق روايت حضرت سيدنا حذيفه رضي الله تعالي عنه كسيكه حلقه اي را شكست و درميان آنها نشست چنين شخص ملعون زباني رسول خدا صلي الله تعالي عليه وآله وسلم است (2)، اينهم فرمان محبوب رب العالمين صلي الله تعالي عليه وآله وسلم است كه كسي ديگري را از جايش بلند نه كند و بجايش ننشيند مگر اينكه خود آن شخص براي جاي جاي را بگشايد (3).

فرمان عاليشان محبوب خدا جل جلاله وصلي الله تعالي عليه وآله وسلم است: شخصي كه از مجلس خود بلند شد و بعد دوباره بياید پس از ديگران مستحق تر است كه درجايش بنشيند (4).

برادران عزيز اسلامي! اگر كسي بناء بر ضرورتي مثلاً براي استنحاء يا وضو از جايش بلند شد و رفت و بعد از رفع حاجت اكنون آمدني خواهد بود ديگري بر جايش نبايد بنشينند البته بعضي اشخاص در صف اول مسجد براي جاي گرفتن قبل چادر و يا چيز ديگري را ميگذارند كه اين درست نيست ضرورتاً براي مكبريا در تراويح براي سامع قبلاً جاي اشغال كردن مانعي ندارد.

برادران عزيز اسلامي! در قافله هاي مدني با عاشقان رسول مسلسل سفر نموده سعادت را كسب نمائيد و كارت ماهوار مدني انعامات را پر کرده و ببركت آن ان شاء الله عزوجل وطفيل مصطفى صلي الله تعالي عليه وآله وسلم در وجود شما ذهن آداب مجلس اجتناب از حق تلفي و دل آزاري ديگران و بجا آوردن احترام مسلم ساخته خواهد شد و ببركت اين تربيت مدني ان شاء الله شرف زيارت حج و مدینه حاصل مي شود و در آن جا هم عمل براي سنن ها حاصل خواهد شد.

دل كسي را ميآزاريد

برادران عزيز اسلامي! تقاضاي احترام مسلم اينست كه در هر حال تمام حقوق هر مسلمان بايد رعايت شد و بلا اجازت شرعي باعث دل شكني هيچ مسلماني نبايد شد. سيد و آقاي ما حضرت محمد مصطفى صلي الله تعالي عليه وآله وسلم هرگز دل مسلماني را نرنجانيده و نه بر كسي طنز گفته و نه بر كسي مسخره و استهزاء نموده و نه كسي را هتك حرمت کرده است بلكه هريكي را در آغوش محبت گرفته است.

اسوة حسنه

براي بجا آوردن احترام مسلم اسوة حسنه سديد الكونين صلي الله تعالي عليه وآله وسلم را بايد در نظر داشته و از آن پيروي كرد چنانچه ارشاد باري تعالي عزوجل است كه:

ترجمه كنز الايمان: بيشك بر شما اخلاق رسول الگو و پيروي از آن بر شما بهتر است.

۵۲ سنت نبوي

(1) شماره حديث (4845) ج ۴، ص ۳۴۴.

(2) شماره حديث (2762) ج ۴، ص ۲۴۶.

(3) شماره حديث (2177-28) ص 1198.

(4) شماره حديث (۳۱-۲۱۷۹) ص 1199.

سرور و آقای عزیز ما، مکی مدنی مصطفی صلی الله تعالی علیه وآله وسلم در تمام مخلوقات حقیقتاً بیشتر از همه مکرم معظم و محترم هستند و احترام آنحضرت در هر حال فرض اعظم است، اکنون در خدمت شما بزرگواران کم و بیش ۵۲ سنت را بطور نمونه تقدیم میکنم که بالخصوص برای بجا آوردن احترام مسلم رهنمای ما هستند:

(۱) سلطان دو جهان همیشه زبان مبارکش را حفاظت فرموده و تنها هنگام کاری صحبت می فرمودند (۲) با مراجعین محبت داشتند عملی که باعث رنجش کسی می شد آنرا انجام نمیدادند (۳) بهترین فرد طائفه را احترام قائل میشد و او را سردار طائفه مقرر می فرمودند (۴) مردم را به خوف خدا تلقین می فرمودند (۵) خود را از ایذاء رساندن ب مردم نجات میداد مگر در انکسار و خوش اخلاقی اش تغییری نمی کرد (۶) از احوال اصحاب کرام خیرگیری می فرمودند (۷) از گفتار خوب مردم بهتری آنها را اظهار می فرمودند و آنرا تقویت می کردند، چیز بد را بد میگفت و از انجام آن نهی می فرمودند (۸) در هر معامله ای از اعتدال کار می گرفتند (۹) آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم از اسم های نامناسب و سبک نیز پرهیز می کرد (۱۰) از اصلاح مردم هرگز غفلت نمی فرمودند (۱۱) نشست و برخاست آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم با ذکر خدا جل جلاله بود (۱۲) اگر جای تشریف می بردند هر کجا جای میرسید همانجا می نشستند و دیگران را هم چنین تلقین می فرمودند (۱۳) حقوق کسانی را که در نزد یکش نشسته بودند رعایت می فرمودند (۱۴) تمام کسانی که در خدمت آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم حاضر می شدند هر فرد را این محسوس بود که مرا از همه بیشتر می خواهد (۱۵) هرکسی که در خدمت بابرکت آنحضرت حاضر می شد و با آن گفتگو می فرمودند تا وقتی که آن شخص خودش نمی رفت حضور صلی الله تعالی علیه وآله وسلم مجلس او را ترک نمی فرمودند (۱۶) وقتی که با کسی مصافحه می فرمودند یعنی دست می داد دست مبارکش را زود تر از طرف مقابل نمی کشیدند (۱۷) سائل را خالی رد نمی فرمودند، چیزی حتماً عطا می فرمودند (۱۸) سخاوت و خوش خلقی آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم برای هر کس عام بود امتیاز قائل نمی شد (۱۹) مجلس آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم مجلس علم حیا، صبر و امانت داری بود (۲۰) در مجلس آنحضرت صلی الله تعالی علیه وآله وسلم نه شر و شور بود و نه تذلیل کسی (۲۱) در مجلس آنحضرت اگر از کسی اشتباهی سرزد می شد نه او را شهرت میداد و نه او را مورد مسخره قرار میداد (۲۲) وقتی بطرف کسی متوجه می شد کاملاً توجه میفرمودند (۲۳) نگاهش از حیا همیشه پائین بود (۲۴) آنحضرت از دختر بچه هم شرم می فرمودند (۲۵) در سلام سبقت می فرمودند (۲۶) بچه ها را هم سلام می کردند (۲۷) با کسی که ملاقات می فرمودند تا وقتی که خودش رو نمی گرداند و نمی رفت آنحضرت رو نمی گرداند (۲۸) در مجلس پاها را دراز نمی فرمودند (۲۹) اکثر قبله رو می نشستند (۳۰) وقتی که سخن کسی ناگوار می بود می فرمودند: الله عزوجل آنرا خیر کند (۳۱) برای نفع خودش از کسی انتقام نمی گرفتند (۳۲) جواب بدی را بجای اینکه به بدی جواب بدهند او را می بخشیدند (۳۳) بجز از جهاد در راه خدا هرگز کسی را بدست مبارکش نمی زدند حتی غلامی و یا یکی از ازواجش را نزده (۳۴) در گفتگویش نرمی بود فرموده اند: در نزد خدا بدترین شخص بین مردم در روز قیامت آنست که به سبب بد کلامی اش مردم او را تنها بگذارند^(۱) (۳۵) اخلاقش نرم و بشاش بودند (۳۶) هرگز سر و صدا

ني كردند (۳۷) به تندي گفتگو ني كردند (۳۸) به كسي عيبي ني گفتند (۳۹) بخل ني فرمودند (۴۰) ذات پاكش را از سه چیز نجات مي بخشيدند از جنگ، تكبر و از چیز هاي بيهوده پرهيز مي فرمودند (۴۱) عيب كسي را ني جستند (۴۲) كسي را بخاطر خودش بد و بي راه ني گفتند (۴۳) هميشه سخن و يا كاري كه باعث ثواب بود انجام ميدادند (۴۴) بر كلام تند و سوالات بيمورد مسافر صابر بودند (۴۵) نه صحبت كسي را قطع مي فرمودند و نه درميان سخنان كسي صحبت مي فرمودند (۴۶) اگر كسي بيهوده گوئي ميكرد آنرا نهي مي فرمودند و يا اينكه آن مجلس را ترك ميدادند (۴۷) در عالم سادگي چنان بودند كه براي نشستن جاي مخصوصي انتخاب ني كردند كه از ديگر حاضرين ممتاز مي بود^(۱)، (۴۸) گاهي بر حصير و گاهي بر زمين آرام مي فرمودند (۴۹) در هنگام خوابيدن گاهي تنها دست مباركش را زير سر مي گذاشتند (۵۰) گفتگوي آنحضرت صلي الله تعالي عليه وآله وسلم چنان صاف بودند كه اگر كسي ميخواست كلمات مباركش را مي شمرد (۵۱) هرگز خنده قهقهه نميزدند (۵۲) هنگام گفتگو به صورت مخاطب نگاهش را ني انداختند.

فهرست

- ۱ فضيلت درود شريف
- ۱ سكه جعلي
- ۲ دعوت اسلامي چه مي خواهد؟
- ۳ سه شخص ابتداء از جنت محروم اند
- ۴ تعريف ديوث
- ۶ زن در لباس مردانه از بهشت محروم است
- ۷ احترام برادر بزرگ
- ۷ اولاد را بايد ادب آموخت
- ۸ يك دليلي بر عدم ماحول مدني در خانه ها
- ۱۰ اهل خانه را چگونه از دوزخ نجات داد؟
- ۱۰ احترام بستگان
- ۱۱ با بستگاني كه ناراحت اند صلح نمائيد
- ۱۲ فضيلت دست كشيدن بر سر يتيم
- ۱۳ محصول پهلوي كج
- ۱۳ فضيلت نرمي با زوجه
- ۱۴ ادني ترين حد نامردي
- ۱۵ حقوق شوهر
- ۱۵ خانه شوهر ظالم را هم ترك ندهيد
- ۱۶ سبب جهنمي شدن اكثر زنان
- ۱۷ اهميت همسايگان
- ۱۸ مدرك كردار اعلي
- ۱۸ امير قافله چگونه باشد؟
- ۱۹ ترغيب دادن چیز هاي اضافي بديگران
- ۱۹ در مورد زير دستان سوال خواهد شد
- ۲۰ تقسيم كارها
- ۲۱ ديگران را هم در نشست خود جاي دهيد
- ۲۲ در قافله هاي مدني سفر كنيد
- ۲۳ جاي بيشتري اشغال نكنيد
- ۲۳ براي كسيكه تازه مي آيد جاي دادن سنت است
- ۲۵ از ديگران پنهاني صحبت كردن
- ۲۵ بر كردن رد شدن

- 2٦..... درميان دو نفر جا گرفتن
2٨..... دل را ميآرايد
2٩..... اسوة حسنه
2٩..... ٥٢ سنت نبوي

www.dawateislami.net